

Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
NILLO JÄÄSKINEN
της 21ης Νοεμβρίου 2013¹

Υπόθεση C-360/12

**Coty Germany GmbH, πρώην Coty Prestige Lancaster Group GmbH,
κατά
First Note Perfumes NV**

[αίτηση του Bundesgerichtshof (Γερμανία) για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως]

«Διεθνής δικαιοδοσία σε αστικές υποθέσεις — Κανονισμός (ΕΚ) 40/94 — Άρθρο 93, παράγραφος 5 — Διεθνής δικαιοδοσία σε περίπτωση παραποιήσεως/απομιμήσεως κοινοτικού σήματος — Κανονισμός (ΕΚ) 44/2001 — Άρθρο 5, σημείο 3 — Ειδική βάση διεθνούς δικαιοδοσίας επί διαφορών εξ αδικοπραξίας — Πράξη την οποία τέλεσε ο εναγόμενος εντός άλλου κράτους μέλους και η οποία αποτελεί συνέργεια σε πράξη παραποιήσεως/απομιμήσεως ή στην αδικοπραξία που τελέσθηκε στο έδαφος του κράτους μέλους της έδρας του δικαστηρίου το οποίο έχει επιληφθεί της υποθέσεως»

I – Εισαγωγή

1. Με την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως που υπέβαλε το Bundesgerichtshof (Γερμανία), το Δικαστήριο καλείται να αποφανθεί αν είναι δυνατό να θεμελιωθεί η διεθνής δικαιοδοσία δικαστηρίου κράτους μέλους αποκλειστικά στον καταλογισμό πράξεων που προβάλλονται ως παράνομες και οι οποίες έχουν τελεσθεί από τρίτο πρόσωπο στην περίπτωση εναγομένης η οποία φέρεται ότι συνέργησε έμμεσα στις πράξεις αυτές ευρισκόμενη σε άλλο κράτος μέλος, σαν να είχε ενεργήσει και αυτή εντός της περιφέρειας δικαιοδοσίας του δικαστηρίου που έχει επιληφθεί της υποθέσεως.

2. Το ζήτημα αυτό εγείρεται, κατά τρόπο όλως καινοφανή, στο πλαίσιο της ερμηνείας του άρθρου 93, παράγραφος 5, του κανονισμού (ΕΚ) 40/94 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα², λόγω προβαλλόμενης συμπράξεως της εναγομένης σε προσβολή δικαιωμάτων αντλούμενων από σήμα εκ μέρους τρίτου προσώπου.

3. Καθόσον αφορά, δεύτερον, το άρθρο 5, σημείο 3, του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις³, η υπό κρίση αίτηση προδικαστικής αποφάσεως εντάσσεται στο πλαίσιο σειράς πρόσφατων υποθέσεων σχετικά με το ενδεχόμενο να γίνει δεκτός ως σύνδεσμος στην περίπτωση αδικοπραξιών τις οποίες έχει τελέσει τρίτος, προκειμένου να θεμελιωθεί η ειδική δωσιδικία

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

2 — ΕΕ L 11, σ. 1 (στο εξής: κανονισμός για το κοινοτικό σήμα).

3 — ΕΕ 2001 L 12, σ. 1 (στο εξής: κανονισμός Βρυξέλλες I).

που προβλέπει η εν λόγω διάταξη⁴. Η ανάλυση αυτής της πτυχής της υποθέσεως καταδεικνύει την ύπαρξη αντιπαραθέσεως μεταξύ δύο νομολογιακών τάσεων, εκ των οποίων η πρώτη συνηγορεί υπέρ μίας λιγότερο διασταλτικής ερμηνείας της διατάξεως απ' ό,τι η δεύτερη, την οποία πρέπει να λάβει υπόψη του το Δικαστήριο.

4. Επιπλέον, υφίσταται αλληλεπίδραση μεταξύ των δύο υποβληθέντων από το αιτούν δικαστήριο ερωτημάτων, δεδομένου ότι το πρώτο αφορά, ιδίως, το κατά πόσον, με την επιφύλαξη ότι διευρυνση του πεδίου εφαρμογής της ειδικής βάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας, όπως η εξεταζόμενη εν προκειμένω, μπορεί να γίνει δεκτή στο πλαίσιο του άρθρου 5, σημείο 3, του κανονισμού Βρυξέλλες I, η ερμηνεία αυτή μπορεί να τύχει εφαρμογής και στην περίπτωση του άρθρου 93, παράγραφος 5, του κανονισμού για το κοινοτικό σήμα. Πρέπει, επομένως, να διερευνηθεί η σχέση μεταξύ των δύο αυτών κανονισμών.

5. Συγκεκριμένα, η υπό κρίση αίτηση προδικαστικής παραπομπής αφορά αγωγή την οποία άσκησε ενώπιον γερμανικού δικαστηρίου γερμανική εταιρία κατά βελγικής, για τον λόγο ότι η δεύτερη συνέπραξε σε προσβολή δικαιωμάτων αντλούμενων από το κοινοτικό σήμα του οποίου δικαιούχος ήταν η πρώτη και συνέργησε σε πράξεις αθέμιτου ανταγωνισμού κατά αυτής. Στο πλαίσιο αυτό, το Δικαστήριο ερωτάται αν η διεθνής δικαιοδοσία των γερμανικών δικαστηρίων μπορεί να θεμελιωθεί στο γεγονός ότι η εναγομένη, η οποία ενήργησε στο Βέλγιο, φέρεται να συνέδραμε στην υλοποίηση παράνομων πράξεων που τέλεσε στη Γερμανία Γερμανός επιχειρηματίας, ο οποίος, όμως, δεν ενάγεται εν προκειμένω.

II – Η διαφορά της κύριας δίκης, τα προδικαστικά ερωτήματα και η ενώπιον του Δικαστηρίου διαδικασία

6. Η Coty Germany GmbH⁵ (στο εξής: Coty Germany) παράγει και διανέμει, στη Γερμανία, αρώματα και καλλυντικά. Διαθέτει στο εμπόριο, μεταξύ άλλων, γυναικείο άρωμα συσκευασμένο σε φιαλίδιο που αναπαριστά τρισδιάστατο κοινοτικό σήμα του οποίου είναι δικαιούχος κατόπιν καταχωρίσεως.

7. Η First Note Perfumes NV (στο εξής: First Note Perfumes) ασκεί στο Βέλγιο δραστηριότητα χονδρικού εμπορίου αρωμάτων. Τον Ιανουάριο του 2007, πώλησε ένα εκ των προϊόντων του καταλόγου της στον Stefan P. Warenhandel (στο εξής: Stefan P.), του οποίου το εμπορικό κατάστημα βρίσκεται στη Γερμανία. Το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι ο τόπος παραδόσεως των φιαλιδίων γυναικείου αρώματος που παραγγέλθηκαν βρισκόταν στο Βέλγιο. Εν συνεχεία, συγκεκριμένα δε τον Αύγουστο του 2007 κατά την Coty Germany, ο Stefan P. μεταπώλησε τα προϊόντα αυτά εντός της γερμανικής επικράτειας.

8. Διατεινόμενη ότι η διανομή αρώματος συσκευασμένου εντός φιαλιδίου παρόμοιου του κοινοτικού σήματος του οποίου είναι δικαιούχος συνιστά παραποίηση, παράνομη συγκριτική διαφήμιση και αθέμιτη απομίμηση, η Coty Germany άσκησε ενώπιον γερμανικού δικαστηρίου αγωγή στρεφόμενη αποκλειστικώς κατά της First Note Perfumes⁶ με αίτημα να υποχρεωθεί η δεύτερη αφενός μεν να κοινοποιήσει όλα τα σχετικά με τον προμηθευτή της στοιχεία, αφετέρου δε να αποκαταστήσει πλήρως τη ζημία που υπέστη και θα υποστεί η ενάγουσα εξαιτίας της διανομής του προϊόντος αυτού στη Γερμανία, καθώς και να της αποδώσει τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε πριν την άσκηση της αγωγής.

4 — Βλ. τις αποφάσεις της 16ης Μαΐου 2013, C-228/11, Melzer και της 3ης Οκτωβρίου 2013, C-170/12, Pinckney, καθώς και την εκκρεμούσα ενώπιον του Δικαστηρίου υπόθεση C-387/12, Hi Hotel HCF.

5 — Πρώην Coty Prestige Lancaster Group GmbH.

6 — Από τη δικογραφία προκύπτει ότι η Coty Germany διατείνεται ότι σύναψε εξωδικαστική συμφωνία με τον Stefan P., βάσει της οποίας παρατείνεται από τα δικαιώματά της να στραφεί δικαστικώς εναντίον του, υπό τον όρο ότι αυτός θα παύσει τις επίμαχες πρακτικές, άλλως θα του επιβληθούν ποινικές κυρώσεις, διευκρινιζόμενου ότι είχε τη δυνατότητα να αναπτύξει τις απόψεις του ενώπιον του γερμανικού δικαστηρίου που επελήφθη της υποθέσεως ως μάρτυρας στο πλαίσιο της δίκης κατά της First Note Perfumes.

9. Καθόσον η απόρριψη πρωτοδίκως των αιτημάτων αυτών επικυρώθηκε κατ' έφεση, για τον λόγο ότι τα γερμανικά δικαστήρια δεν είχαν διεθνή δικαιοδοσία, η Coty Germany άσκησε αναίρεση ενώπιον του Bundesgerichtshof. Προέβαλε προσβολή των δικαιωμάτων που αντλεί από το οικείο κοινοτικό σήμα και χρήση πρακτικών που συνιστούν αθέμιτο ανταγωνισμό.

10. Όσον αφορά το κοινοτικό σήμα, το Bundesgerichtshof επισημαίνει ότι η διεθνής δικαιοδοσία των γερμανικών δικαστηρίων εξαρτάται, κατά το άρθρο 93, παράγραφος 5, του κανονισμού για το κοινοτικό σήμα⁷, από το αν η Coty Germany υποστήριξε βασίμως ότι η μόνη εναγόμενη ενέχεται σε πράξεις παραποίησης/απομίμησης του σήματος εντός της Γερμανίας.

11. Η First Note Perfumes, όμως, μπορεί να συνέργησε σε τέτοια πράξη εντός της γερμανικής επικράτειας μόνο λόγω του ότι διέθεσε, στο Βέλγιο, φιαλίδια του επίμαχου αρώματος στον Stefan P., ο οποίος εν συνεχεία προέβη, στη Γερμανία, σε παραποίηση/απομίμηση σήματος, κατά την έννοια του άρθρου 9, παράγραφος 1, δεύτερη περίοδος, στοιχείο β', του εν λόγω κανονισμού⁸. Η Coty Germany διατείνεται συναφώς ότι η First Note Perfumes συνέπραξε στην προβαλλόμενη προσβολή των δικαιωμάτων της στη Γερμανία, διότι, ενώ δεν αγνοούσε ότι ο Γερμανός πελάτης της προετίθετο να μεταπωλήσει εντός της χώρας αυτής τα προϊόντα που είχε αγοράσει στο Βέλγιο, τον βοήθησε κατά τον τρόπο αυτό και, επομένως, φέρει και αυτή ευθύνη για το στοιχείο που συνιστά παραποίηση/απομίμηση του σήματος.

12. Όσον αφορά, εξάλλου, τα αιτήματα της Coty Germany που στηρίζονται σε παράβαση των διατάξεων του γερμανικού δικαίου περί αθέμιτου ανταγωνισμού⁹, το άρθρο 5, σημείο 3, του κανονισμού Βρυξέλλες I¹⁰ ενδέχεται να θεμελιώνει τη διεθνή δικαιοδοσία των γερμανικών δικαστηρίων να επιληφθούν της αγωγής που άσκησε κατά της First Note Perfumes, λόγω του τόπου επελεύσεως του ζημιογόνου γεγονότος. Ως εκ τούτου, τα ερωτήματα που υποβάλλει το αιτούν δικαστήριο σχετικά με τον κανονισμό για το κοινοτικό σήμα εγείρονται, τηρουμένων των αναλογιών, και εντός του πλαισίου αυτού.

13. Με την από 31 Ιουλίου 2012 απόφαση, το Bundesgerichtshof αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

- «1) Έχει το άρθρο 93, παράγραφος 5, του κανονισμού [για το κοινοτικό σήμα] την έννοια ότι υφίσταται παραποίηση/απομίμηση σήματος η οποία τελέσθηκε εντός κράτους μέλους (κράτος μέλος Α), κατά την έννοια του άρθρου 93, παράγραφος 5, του κανονισμού για το κοινοτικό σήμα, σε περίπτωση κατά την οποία πράξη που τελέσθηκε εντός άλλου κράτους μέλους (κράτος μέλος Β) συνιστά συνέργεια σε προσβολή των δικαιωμάτων που αντλούνται από σήμα εντός του πρώτου κράτους μέλους (κράτος μέλος Α);
- 2) Έχει το άρθρο 5, σημείο 3, του κανονισμού [Βρυξέλλες Ι] την έννοια ότι το ζημιογόνο γεγονός επήλθε σε κράτος μέλος, σε περίπτωση κατά την οποία η αδικοπραξία εξαιτίας της οποίας ανέκυψε η εκδικαζόμενη διαφορά ή οι εγειρόμενες αξιώσεις τελέσθηκε σε άλλο κράτος μέλος (κράτος μέλος Β) και συνίσταται σε συνέργεια στην αδικοπραξία (κύρια αδικοπραξία) που τελέσθηκε στο πρώτο κράτος μέλος (κράτος μέλος Α);»

7 — Το άρθρο 93 του εν λόγω κανονισμού φέρει τον τίτλο «Διεθνής δικαιοδοσία». Στην παράγραφο του 5 προβλέπεται, μεταξύ άλλων, ότι «[ο]ι διαδικασίες που προκύπτουν από αγωγές και ανταγωγές που προβλέπονται στο άρθρο 92[, μεταξύ των οποίων καταλέγονται και οι αγωγές λόγω παραποίησης/απομίμησης] [...] μπορούν επίσης να διεξαχθούν ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους στο οποίο διαπράχθηκε ή επαπειλείται να διαπραχθεί η παραποίηση/απομίμηση ή στο οποίο διαπράχθηκε πράξη προβλεπόμενη στο άρθρο 9, παράγραφος 3, δεύτερη φράση».

8 — Η διάταξη αυτή οριοθετεί το «αποκλειστικό δικαίωμα» του οποίου απολαύει ο δικαιούχος του σήματος.

9 — Συγκεκριμένα, αθέμιτη συγκριτική διαφήμιση κατά την έννοια του άρθρου 6, παράγραφος 1 και 2, σημείο 6, του γερμανικού νόμου κατά του αθέμιτου ανταγωνισμού (Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb), και αθέμιτη απομίμηση κατά την έννοια του άρθρου 4, σημείο 9, στοιχεία α και β, του ίδιου αυτού νόμου.

10 — Με την ως άνω διάταξη θεσπίζεται κανόνας περί ειδικής βάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας, κατά τον οποίο «πρόσωπο που έχει την κατοικία του στο έδαφος κράτους μέλους μπορεί να εναχθεί σε άλλο κράτος μέλος [...] ως προς ενοχές εξ αδικοπραξίας ή οιονεί αδικοπραξίας, ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου συνέβη ή ενδέχεται να συμβεί το ζημιογόνο γεγονός».

14. Γραπτές παρατηρήσεις υπέβαλαν στο Δικαστήριο η Coty Germany, η First Note Perfumes, η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου και η Ελβετική Κυβέρνηση, καθώς και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 19ης Σεπτεμβρίου 2013 ανέπτυξαν τις απόψεις τους οι διάδικοι της κύριας δίκης, η Γερμανική Κυβέρνηση και η Επιτροπή.

III – Ανάλυση

A — Εισαγωγικές παρατηρήσεις

15. Διευκρινίζεται καταρχάς ότι, καθόσον τα πραγματικά περιστατικά της διαφοράς ανάγονται στο έτος 2007, εμπίπτουν αποκλειστικώς στο χρονικό πεδίο εφαρμογής του κανονισμού για το κοινοτικό σήμα και του κανονισμού Βρυξέλλες I, όπως διαλαμβάνεται στα προδικαστικά ερωτήματα, και όχι των αντίστοιχων διατάξεων των κανονισμών (ΕΚ) 207/2009¹¹ και (ΕΕ) 1215/2012¹² με τους οποίους τροποποιήθηκαν, αντιστοίχως, τα δύο πρώτα νομοθετήματα. Το περιεχόμενο, άλλωστε, των εφαρμοστέων εν προκειμένω διατάξεων δεν τροποποιήθηκε.

16. Προσθέτω ότι ο ακρογωνιαίος λίθος των δύο ερωτημάτων που υπέβαλε το αιτούν δικαστήριο έγκειται στην πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, η οποία διατυπώθηκε κατά πρώτον με την απόφαση Bier, η οποία επονομάζεται «Mines de Potasse d'Alsace [Ορυχεία ανθρακικού καλίου της Αλσατίας]»¹³. Από αυτήν προκύπτει ότι, όσον αφορά τη διεθνή δικαιοδοσία επί ενοχών εξ αδικοπραξίας, η φράση «τόπος όπου συνέβη το ζημιογόνο γεγονός», η οποία διαλαμβανόταν στο άρθρο 5, σημείο 3, της Συμβάσεως των Βρυξελλών¹⁴, αφορά τόσο τον τόπο όπου συνέβη το γενεσιουργό της ζημίας γεγονός όσο και τον τόπο επελεύσεως της ζημίας, οπότε ο εναγόμενος μπορεί να εναχθεί, κατ' επιλογήν του ενάγοντος, ενώπιον του δικαστηρίου του ενός ή του άλλου εκ των δύο αυτών τόπων.

17. Μολονότι είναι βέβαιο ότι αυτή η δυνατότητα επιλογής υφίσταται και στην περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 5, σημείο 3, του κανονισμού Βρυξέλλες I ο οποίος αντικατέστησε την εν λόγω Σύμβαση¹⁵, εξακολουθούν να υφίστανται αμφιβολίες, οι οποίες αντικατοπτρίζονται και στο δεύτερο ερώτημα, σχετικά με το ενδεχόμενο διευρύνσεως της δυνατότητας αυτής επιλογής έτσι ώστε να περιλαμβάνει και σύνδεσμο σχετικό με τις πράξεις μη εναγομένου προσώπου, ιδίως δε με γνώμονα τον τόπο επελεύσεως της ζημίας. Με το πρώτο ερώτημα, καταρχάς, το Δικαστήριο καλείται να αποφανθεί αν η ως άνω νομολογία μπορεί να τύχει εφαρμογής κατ' ανάλογο τρόπο και βάσει του άρθρου 93, παράγραφος 5, του κανονισμού για το κοινοτικό σήμα ή αν η διάταξη αυτή πρέπει να ερμηνεύεται αυτοτελώς και, εν πάση περιπτώσει, αν συνάγεται από αυτήν ειδική δωσιδικία θεμελιώνουσα τη διεθνή δικαιοδοσία οποιουδήποτε δικαστηρίου επιλαμβάνεται αγωγής λόγω παραποιήσεως/απομιμήσεως σε περίπτωση όπως αυτή της κύριας δίκης.

11 — Κανονισμός του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ L 78, σ. 1), ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 13 Απριλίου 2009.

12 — Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2012, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ L 351, σ. 1). Σύμφωνα με το άρθρο του 81, ο κανονισμός αυτός ισχύει από της 10ης Ιανουαρίου 2015, εξαιρουμένων των άρθρων του 75 και 76.

13 — Απόφαση της 30ης Νοεμβρίου 1976, 21/76 (Συλλογή τόμος 1976, σ. 613).

14 — Σύμβαση για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, η οποία υπογράφηκε στις Βρυξέλλες στις 27 Σεπτεμβρίου 1968 (ΕΕ 1982, L 388, σ. 7), όπως τροποποιήθηκε με τις διαδοχικές συμβάσεις για την προσχώρηση των νέων κρατών μελών στη Σύμβαση αυτή (στο εξής: Σύμβαση των Βρυξελλών).

15 — Η εφαρμογή της προαναφερθείσας νομολογίας Mines de Potasse d'Alsace δικαιολογείται από τον ισοδύναμο χαρακτήρα των επίμαχων διατάξεων [βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 25ης Οκτωβρίου 2012, C-133/11, Folien Fischer και Fofitec (σκέψεις 31 και 32)].

B — *Επί της ερμηνείας του άρθρου 93, παράγραφος 5, του κανονισμού για το κοινοτικό σήμα*

– Εισαγωγικές παρατηρήσεις

18. Με το πρώτο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ερωτά το Δικαστήριο, κατ' ουσίαν, αν το άρθρο 93, παράγραφος 5, του κανονισμού για το κοινοτικό σήμα έχει την έννοια ότι επιτρέπει τη θεμελίωση διεθνούς δικαιοδοσίας, με σύνδεσμο τον τόπο τελέσεως της πράξεως που συνιστά παραποίηση/απομίμηση κοινοτικού σήματος που καταλογίζεται σε έναν από τους φερόμενους ως αυτουργούς της παραποίησης/απομιμήσεως αυτής, ο οποίος δεν ενάγεται εν προκειμένω, προκειμένου να εναχθεί έτερο πρόσωπο το οποίο φέρεται ως αυτουργός της εν λόγω αδικοπραξίας και το οποίο, όμως, δεν ενήργησε εντός της περιφέρειας δικαιοδοσίας του δικαστηρίου που έχει επιληφθεί της υποθέσεως.

19. Ειδικότερα, το Bundesgerichtshof ερωτά αν, εν προκειμένω, τελέσθηκε στη Γερμανία πράξη που συνιστά παραποίηση/απομίμηση, κατά την έννοια του εν λόγω άρθρου, καθόσον η εκ μέρους της First Note Perfumes πώληση των επίμαχων φιαλιδίων αρώματος στον Stefan P., μολονότι έλαβε χώρα στο Βέλγιο, αποτελεί συνέργεια στην εντός της Γερμανίας προσβολή από τον Stefan P. των δικαιωμάτων που αντλούνται από το κοινοτικό σήμα του οποίου δικαιούχος είναι η Coty Germany, με συνέπεια τα γερμανικά δικαστήρια να έχουν διεθνή δικαιοδοσία να επιληφθούν αγωγής κατά της First Note Perfumes.

20. Το αιτούν δικαστήριο και η Coty Germany υποστήριξαν ότι στο ερώτημα πρέπει να δοθεί καταφατική απάντηση, αντιθέτως προς τη First Note Perfumes και την Επιτροπή. Η Γερμανική Κυβέρνηση υποστήριξε ότι το άρθρο 93, παράγραφος 5, του κανονισμού για το κοινοτικό σήμα δεν προβλέπει τη διεθνή δικαιοδοσία δικαστηρίων βάσει του τόπου επελεύσεως των αποτελεσμάτων της παραποίησης/απομιμήσεως, αλλά επιτρέπει τη θεμελίωση διεθνούς δικαιοδοσίας σε περίπτωση κατά την οποία πλείονα πρόσωπα συνέπραξαν εκουσίως σε διασυνοριακή προσβολή δικαιωμάτων αντλούμενων από κοινοτικό σήμα. Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου και η Ελβετική Κυβέρνηση δεν υπέβαλαν παρατηρήσεις επί του ζητήματος αυτού.

21. Προς επίρρωση της αναλύσεώς του, το αιτούν δικαστήριο δέχεται ότι, για να καθορισθεί αν δικαστήριο κράτους μέλους διαθέτει διεθνή δικαιοδοσία, ο προσδιορισμός του τόπου τελέσεως πράξεως που συνιστά παραποίηση/απομίμηση, κατά την έννοια του άρθρου 93, παράγραφος 5, του κανονισμού για το κοινοτικό σήμα, πρέπει να διέπεται από τα ίδια κριτήρια με αυτά των οποίων γίνεται χρήση για τον προσδιορισμό του τόπου επελεύσεως του ζημιογόνου γεγονότος, κατά την έννοια του άρθρου 5, σημείο 3, του κανονισμού Βρυξέλλες I.

22. Φρονώ, εντούτοις, ότι, για τους λόγους που θα εκθέσω κατωτέρω, δεν μπορεί να γίνει δεκτή μια τέτοια αναλογία. Ως εκ τούτου, η πρώτη εκ των διατάξεων αυτών πρέπει, κατά τη γνώμη μου, να ερμηνεύεται ως διακριτός κανόνας δικαίου από τη δεύτερη.

– Αποκλεισμός του ενδεχομένου εφαρμογής της νομολογίας περί της ερμηνείας του άρθρου 5, σημείο 3, του κανονισμού Βρυξέλλες I

23. Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι η απάντηση στο ζήτημα σχετικά με το κράτος μέλος εντός του οποίου τελέσθηκε πράξη η οποία προβάλλεται ότι συνιστά παραποίηση/απομίμηση, κατά την έννοια του άρθρου 93, παράγραφος 5, του κανονισμού για το κοινοτικό σήμα, εξαρτάται τόσο από τον τόπο του γενεσιουργού της ζημίας γεγονότος¹⁶ όσο και από τον τόπο επελεύσεως της ζημίας¹⁷, σύμφωνα με τη νομολογία που διατυπώθηκε κατά πρώτον με την προμνημονευθείσα απόφαση Mines de Potasse

16 — Στα γερμανικά «Handlungsort», δηλαδή τόπος του γενεσιουργού της ζημίας γεγονότος.

17 — Στα γερμανικά «Erfolgsort», δηλαδή τόπος επελεύσεως της ζημίας.

d'Alsace. Διατείνεται ότι αυτή η ερμηνεία, κατ' αναλογία με την επιλογή μεταξύ δύο εναλλακτικών λύσεων που έγινε δεκτή όσον αφορά το άρθρο 5, σημείο 3, του κανονισμού Βρυξέλλες I, είναι η κρατούσα στη νομική θεωρία¹⁸ και είναι επίσης σύμφωνη με το πνεύμα και τον σκοπό των δύο αυτών διατάξεων.

24. Εάν γίνει δεκτό ότι αυτοί οι δύο σύνδεσμοι μπορούν να τύχουν εφαρμογής, κατά το Δικαστήριο, στο πλαίσιο του εν λόγω άρθρου, θα πρέπει εν συνεχεία να εξετασθεί αν, εν προκειμένω, μπορεί να εφαρμοσθεί ο ένας εξ αυτών στην περίπτωση της First Note Perfumes, ενδεχόμενο που θα προϋπέθετε ότι οι πράξεις παραποιήσεως/απομιμήσεως που τέλεσε στη Γερμανία ο φερόμενος ως κύριος αυτουργός, δηλαδή ο Stefan P., μπορούν να καταλογισθούν στην εταιρία αυτή καθόσον συνέργησε εμμέσως σε αυτές. Το αποτέλεσμα στην περίπτωση αυτή θα ήταν ότι τα γερμανικά δικαστήρια θα είχαν διεθνή δικαιοδοσία για να αποφανθούν επί αγωγής κατά της First Note Perfumes ακόμη κι αν δεν εναγόταν ο Stefan P.

25. Φρονώ, εντούτοις, ότι πλείονα επιχειρήματα συνηγορούν υπέρ της απορρίψεως της δυνατότητας ερμηνείας του άρθρου 93, παράγραφος 5, του κανονισμού για το κοινοτικό σήμα με γνώμονα τη νομολογία σχετικά με το άρθρο 5, σημείο 3, του κανονισμού Βρυξέλλες I.

26. Υπενθυμίζεται, πρώτον, ότι η σχέση μεταξύ των δύο αυτών νομοθετημάτων εξετάζεται ρητώς στον κανονισμό για το κοινοτικό σήμα, καθόσον, με το άρθρο του 90, παράγραφος 1, του οποίου το περιεχόμενο εκτίθεται με πιο επιγραμματικό τρόπο στη δέκατη πέμπτη αιτιολογική σκέψη του εν λόγω κανονισμού, θέτει την αρχή της εφαρμογής της Συμβάσεως των Βρυξελλών σε περίπτωση αγωγής σχετικής με κοινοτικό σήμα, κάτι που ισχύει και για τον κανονισμό Βρυξέλλες I¹⁹.

27. Υπάρχουν, ωστόσο, εξαιρέσεις από την αρχή αυτή. Ειδικότερα, το άρθρο 90, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού για το κοινοτικό σήμα αποκλείει την εφαρμογή του άρθρου 5, σημείο 3, του κανονισμού Βρυξέλλες I όσον αφορά την εκδίκαση των αγωγών και ανταγωγών που προβλέπει το άρθρο 92 του πρώτου αυτού κανονισμού²⁰, δηλαδή, μεταξύ άλλων, «όλων των αγωγών λόγω παραποιήσεως/απομιμήσεως»²¹. Λαμβανομένης υπόψη της εξαιρέσεως αυτής, το άρθρο 93 του κανονισμού για το κοινοτικό σήμα προβλέπει πλείονες ειδικές βάσεις διεθνούς δικαιοδοσίας, εφαρμοστέες «κατά διαδοχική σειρά», οι οποίες ισχύουν ειδικώς στον τομέα που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της διατάξεως αυτής και οι οποίες αποκλίνουν ουσιωδώς από αυτές που προβλέπει ο κανονισμός Βρυξέλλες I²², ιδίως δε το άρθρο του 5²³. Ήδη από το στάδιο αυτό της αναλύσεως επισημαίνεται ότι ο ρητός²⁴ αποκλεισμός του ενδεχομένου εφαρμογής του άρθρου 5, σημείο 3, της

18 — Βλ., μεταξύ άλλων, τη γερμανική νομολογία και νομική θεωρία όπως παρατίθεται από τους Magnus, U., και Mankowski, P., *European Commentaries on Private International Law, Brussels I Regulation*, 2η έκδοση, Sellier, Μόναχο, 2012, σ. 247, υποσημείωση 1380.

19 — Κατά το άρθρο 68, παράγραφος 2, του κανονισμού Βρυξέλλες I.

20 — Αγωγές για την εκδίκαση των οποίων τα δικαστήρια των κοινοτικών σημάτων έχουν καθ' ύλην αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία, κατ' εφαρμογήν του εν λόγω άρθρου 92.

21 — Επισημαίνεται ένα σχετικός παράδοξο φαινόμενο, καθόσον το άρθρο 90 του κανονισμού για το κοινοτικό σήμα παραπέμπει καταρχήν στους κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας «κοινού δικαίου» του κανονισμού Βρυξέλλες I, ενώ στη συνέχεια ο μακρύς κατάλογος του άρθρου 92 εξαιρεί από το πεδίο εφαρμογής του δεύτερου αυτού νομοθετήματος την πλειονότητα των αγωγών που μπορούν να ασκηθούν στην πράξη όσον αφορά διαφορές σχετικές με τα κοινοτικά σήματα (Gastinel, E., *La marque communautaire*, LGDJ, Παρίσι, 1998, σ. 203, σημείο 395).

22 — Η παράγραφος 1 του εν λόγω άρθρου 93 προβλέπει την αρχή της γενικής δωσδικίας των δικαστηρίων του κράτους μέλους κατοικίας ή εγκαταστάσεως του εναγομένου, όπως ακριβώς και το άρθρο 2 του κανονισμού Βρυξέλλες I. Αντιθέτως, με την παράγραφο του 2 εισάγεται ουσιώδης καινοτομία σε σχέση με τον εν λόγω κανονισμό, καθόσον προβλέπεται ότι τα δικαστήρια του κράτους μέλους της κατοικίας του εναγομένου έχουν διεθνή δικαιοδοσία σε περίπτωση κατά την οποία ο εναγόμενος δεν έχει κατοικία ή εγκατάσταση εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με την παράγραφο του 3 προβλέπεται επικουρικός η διεθνής δικαιοδοσία των δικαστηρίων της έδρας του Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ), στην έδρα του, στο Αλικάντε (Ισπανία). Η παράγραφος του 4 καθιστά δυνατή την παρέκκλιση από τους κανόνες αυτούς διεθνούς δικαιοδοσίας, μέσω ρητών ή σιωπηρών συμφωνιών παρεκτάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας, όπως ισχύει και στο πλαίσιο του κανονισμού Βρυξέλλες I.

23 — Το περιεχόμενο της διατάξεως αυτής υπομνήσθηκε στο σημείο 7 των προτάσεων αυτών.

24 — Στο άρθρο 90, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού για το κοινοτικό σήμα.

Συμβάσεως των Βρυξελλών στις αγωγές λόγω παραποίησης/απομίμησης, καθώς η εν λόγω διάταξη αντικαθίσταται από το άρθρο 93, παράγραφος 5, του κανονισμού για το κοινοτικό σήμα, βάσει του οποίου καθορίζεται ειδικός κανόνας διεθνούς δικαιοδοσίας στον τομέα αυτόν, δεν επιτρέπει, κατά τη γνώμη μου, την από κοινού ερμηνεία των δύο αυτών διατάξεων.

28. Αντιθέτως προς την εκτίμηση του αιτούντος δικαστηρίου, φρονώ ότι δεν είναι δυνατό να αγνοηθεί ο ειδικός χαρακτήρας της τελευταίας αυτής διατάξεως, ιδίως αν ληφθεί υπόψη, κατά δεύτερον, το ιστορικό θεσπίσεώς της. Συναφώς, από τις προπαρασκευαστικές εργασίες προκύπτει ότι, πριν ακόμη την έναρξη του σταδίου της καθαυτού νομοθετικής διαδικασίας, κατά τη διαδικασία κατάρτισεως του σχεδίου κανονισμού για το κοινοτικό σήμα είχαν ληφθεί υπόψη οι κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας που περιέχονταν στη Σύμβαση των Βρυξελλών και είχαν διατυπωθεί με τη νομολογία του Δικαστηρίου περί της ερμηνείας της²⁵. Εντός της Επιτροπής, η ομάδα εργασίας για το κοινοτικό σήμα επισήμανε την κατά τα φαινόμενα ανεπάρκεια των κανόνων αυτών για την επίλυση των ιδιαίτερων προβλημάτων που εγείρει η προσβολή των δικαιωμάτων τα οποία αντλούνται από έναν τέτοιο ενιαίο τίτλο εντός πλειόνων κρατών μελών. Ειδικότερα, η ομάδα αυτή αποφάνθηκε ότι, λαμβανομένου υπόψη του ειδικού χαρακτήρα του κοινοτικού σήματος, ήταν αναγκαία η τροποποίηση του κανόνα που έθετε το άρθρο 5, σημείο 3, της Συμβάσεως αυτής²⁶. Προσθέτω ότι το περιεχόμενο αυτού που αποτελεί την ιδιαιτερότητα της ειδικής βάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας που προβλέπει το άρθρο 93, παράγραφος 5, του κανονισμού για το κοινοτικό σήμα²⁷ ουδέποτε τέθηκε εν αμφιβόλω, παρά τη σειρά τροποποιήσεων που υπέστη ο κανονισμός αυτός²⁸.

29. Τρίτον, στοιχεία που αφορούν τη συγκυρία θεσπίσεως του νομοθετήματος αυτού ενισχύουν την άποψη ότι βούληση των συντακτών του κανονισμού για το κοινοτικό σήμα ήταν να διαφοροποιηθεί η διάταξη αυτή σε σχέση με την αντίστοιχη της Συμβάσεως των Βρυξελλών. Πράγματι, η σύγκριση μεταξύ νομοθετημάτων που θεσπίστηκαν σε παραπλήσιους τομείς καταδεικνύει ότι ο κοινοτικός νομοθέτης προέκρινε σκοπίμως την απόρριψη της δωσιδικίας του άρθρου 5, σημείο 3, της Συμβάσεως αυτής, επιλογή την οποία ακολούθησε και σε άλλα νομοθετήματα σχετικά με την πνευματική ιδιοκτησία²⁹, αλλά από την οποία, αντιθέτως, παρεξέκλινε στην περίπτωση του κανονισμού (ΕΚ) 2100/94 περί φυτικών ποικιλιών³⁰. Η αντίθεση αυτή δεν μπορεί να εξηγηθεί ως απλή παραδρομή κατά τη σύνταξη του νομοθετήματος, όπως διατείνεται κατά τα φαινόμενα το αιτούν δικαστήριο. Φρονώ ότι είναι κατά μείζονα λόγο σημαντικό το γεγονός ότι το τελευταίο αυτό νομοθέτημα καταρτίστηκε και εκδόθηκε κατά την ίδια χρονική περίοδο με τον κανονισμό για το κοινοτικό σήμα.

30. Τέταρτον, φρονώ ότι η σειρά λόγων που οδήγησαν το Δικαστήριο να προβεί σε διάκριση μεταξύ του τόπου του γενεσιουργού της ζημίας γεγονότος και του τόπου επελεύσεως της ζημίας, όσον αφορά το άρθρο 5, σημείο 3, του κανονισμού Βρυξέλλες I δεν συντρέχει στην περίπτωση του άρθρου 93, παράγραφος 5, του κανονισμού για το κοινοτικό σήμα, λαμβανομένων υπόψη των πολυάριθμων διαφορών που υφίστανται μεταξύ των δύο αυτών διατάξεων ως προς το περιεχόμενό τους.

25 — Βλ., μεταξύ άλλων, το «Memorandum on the creation of an EEC trade mark» που εξέδωσε στις 6 Ιουλίου 1976 η Επιτροπή [SEC(76) 2462, σ. 36, σημεία 155 και 156].

26 — Βλ. το έγγραφο εργασίας της Επιτροπής που ανάγεται στον Οκτώβριο του 1979 και φέρει τον τίτλο «The need for a European trade mark System. Competence of the European Community to create one» (III/D/1294/79-EN).

27 — Ήδη από την πρώτη πρόταση κανονισμού, η οποία υποβλήθηκε στις 25 Νοεμβρίου 1980 [COM(80) 635 τελικό], υιοθετήθηκε ο σύνδεσμος του τόπου τελέσεως της πράξεως που συνιστά παραποίηση/απομίμηση, διευκρινιζόμενου ότι η έννοια αυτή διευρύνθηκε ώστε να περιλαμβάνει και τις περιπτώσεις κατά τις οποίες απειλείται η διάπραξή της. Το αυτό ισχύει και όσον αφορά τον περιορισμό του εύρους της συνακόλουθης δικαιοδοσίας στις πράξεις που φέρονται ως τελεσθεισες στο έδαφος του κράτους μέλους του οποίου τα δικαστήρια ορίζονται κατ' αυτόν τον τρόπο ως έχοντα διεθνή δικαιοδοσία.

28 — Οι διαδοχικές τροποποιήσεις του νομοθετήματος αυτού, οι οποίες παρατίθενται στον ιστότοπο του ΓΕΕΑ (<http://oami.europa.eu/ows/rw/pages/CTM/legalReferences/originalRegulations.fr.do>), δεν έθιξαν τη διάταξη αυτή, πέραν απλώς της αριθμησεώς της.

29 — Βλ., για παράδειγμα, το άρθρο 82, παράγραφος 5, του κανονισμού (ΕΚ) 6/2002 του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2001, για τα κοινοτικά σχέδια και υποδείγματα (ΕΕ 2002, L 3, σ. 1), το οποίο προβλέπει τις ίδιες δωσιδικίες με αυτές του άρθρου 93, παράγραφος 5, του κανονισμού για το κοινοτικό σήμα.

30 — Το άρθρο 101, παράγραφος 3, του κανονισμού του Συμβουλίου, της 27ης Ιουλίου 1994, για τα κοινοτικά δικαιώματα επί φυτικών ποικιλιών (ΕΕ L 227, σ. 1) ορίζει ότι «[η] εκδίκαση αγωγών επί παραβάσει μπορεί επίσης να διεξαχθεί ενώπιον των δικαστηρίων του τόπου όπου διεπράχθη η ζημιογόνος πράξη», όπως ισχύει και κατά το άρθρο 5, σημείο 3, της Συμβάσεως των Βρυξελλών.

31. Συγκεκριμένα, αφενός, η έννοια του τόπου όπου τελέσθηκε η πράξη παραποίησης/απομίμησης είναι στενότερη αυτής του τόπου επελεύσεως του ζημιογόνου γεγονότος³¹. Αφετέρου, το γράμμα του ως άνω άρθρου 93, παράγραφος 5, φαίνεται να υποδηλώνει ενεργή συμπεριφορά, στοιχείο που έχει μεγαλύτερη σημασία οσάκις έχει εφαρμογή στον τόπο του γενεσιουργού της ζημίας γεγονότος απ' ό,τι στον τόπο επελεύσεως της ζημίας, ενώ η διασταλτική ερμηνεία του άρθρου 5, σημείο 3, του κανονισμού Βρυξέλλες I κατέστη δυνατή λόγω της πιο «ουδέτερης» ορολογίας της οποίας κάνει χρήση το δεύτερο αυτό άρθρο³². Επισημαίνεται, τέλος, ότι το εύρος της διεθνούς δικαιοδοσίας η οποία θεμελιώνεται στη μία ή την άλλη διάταξη διαφέρει ως προς πλείονα σημεία³³, γεγονός που μειώνει αναλόγως τη σημασία του μεταξύ τους συσχετισμού.

32. Φρονώ ότι είναι δυνατό να συναχθεί από τις ιδιαιτερότητες του γράμματος του εν λόγω άρθρου 93, παράγραφος 5³⁴, με γνώμονα το πλαίσιο εντός του οποίου συντάχθηκε το νομοθέτημα αυτό, ότι δεν θεμελιώνει διεθνή δικαιοδοσία βάσει του τόπου επελεύσεως της ζημίας. Η κατ' αναλογία εφαρμογή της νομολογίας της αποφάσεως *Mines de Potasse d'Alsace* στην περίπτωση της διατάξεως αυτής πρέπει, επομένως, να αποκλεισθεί.

33. Κατά το αιτούν δικαστήριο, ωστόσο, το άρθρο 93, παράγραφος 5, του κανονισμού για το κοινοτικό σήμα, το οποίο, κατά παρέκκλιση από τις παραγράφους 1 έως 4 του εν λόγω άρθρου 93, θεμελιώνει διεθνή δικαιοδοσία βάσει του τόπου όπου τελέσθηκε η πράξη που συνιστά παραποίηση/απομίμηση, διέπεται από το ίδιο πνεύμα με το άρθρο 5, σημείο 3, του κανονισμού Βρυξέλλες I. Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο κάνει λόγο για ιδιαίτερος στενό σύνδεσμο μεταξύ της διαφοράς και των δικαστηρίων του τόπου επελεύσεως του ζημιογόνου γεγονότος, βάσει του οποίου δικαιολογείται η διεθνής δικαιοδοσία των δικαστηρίων αυτών για λόγους εύρυθμης λειτουργίας της δικαιοσύνης και αποτελεσματικής οργάνωσης της δίκης.

34. Λαμβανομένου υπόψη του επιχειρήματος αυτού, ενδέχεται να εξακολουθεί να υφίσταται μια τελευταία αμφιβολία. Έγκειται στο αν, μολονότι δεν είναι δυνατή η ερμηνεία κατ' αναλογία, οι κατευθυντήριες αρχές που διέπουν την ερμηνεία του κανονισμού Βρυξέλλες I πρέπει πάντως να τύχουν εφαρμογής και στην περίπτωση της ερμηνείας του άρθρου 93, παράγραφος 5, του κανονισμού για το κοινοτικό σήμα, μολονότι το δεύτερο αυτό νομοθέτημα δεν τις μνημονεύει. Μεταξύ των αρχών αυτών καταλέγονται οι απαιτήσεις περί στενού συνδέσμου μεταξύ της διαφοράς και του δικαστηρίου που έχει επιληφθεί αυτής, της εύρυθμης λειτουργίας της δικαιοσύνης και της αποτελεσματικής οργάνωσης της δίκης, καθώς και της προβλεψιμότητας των κανόνων διεθνούς δικαιοδοσίας και της ασφάλειας δικαίου.

35. Επισημαίνεται συναφώς ότι οι διάφορες αυτές απαιτήσεις προέρχονται πρωτίστως από τις ερμηνευτικές αρχές που είχε διατυπώσει το Δικαστήριο στο πλαίσιο της νομολογίας του περί της Συμβάσεως των Βρυξελλών και, εν συνεχεία, του κανονισμού Βρυξέλλες I, στον οποίο μνημονεύονται ρητώς ορισμένες εξ αυτών³⁵. Συνάγονται τόσο από έμμεσες προϋποθέσεις των διατάξεων που ανέλυσε

31 — Το Δικαστήριο επισήμανε ότι «χάρη στην περιεκτική διατύπωσή του, το άρθρο 5, σημείο 3, της Συμβάσεως [των Βρυξελλών] περιλαμβάνει μεγάλη ποικιλία ειδών ευθύνης» [προμνημονευθείσα απόφαση *Mines de Potasse d'Alsace* (σκέψη 18)].

32 — Βλ., σχετικώς, Tritton, G., *Intellectual Property in Europe*, Sweet & Maxwell, Λονδίνο, 2002, σ. 1025, παράγραφος 13-101.

33 — Βάσει του άρθρου 5, σημείο 3, του κανονισμού Βρυξέλλες I απονέμεται ευρύτερη διεθνής δικαιοδοσία απ' ό,τι βάσει του άρθρου 93, παράγραφος 5, του κανονισμού για το κοινοτικό σήμα, στην περίπτωση του οποίου περιορίζεται στις πράξεις που τελέσθηκαν στο έδαφος του κράτους μέλους εντός του οποίου βρίσκεται η έδρα του δικαστηρίου που έχει επιληφθεί της υποθέσεως (βλ. επίσης άρθρο 94, παράγραφος 2, του ίδιου αυτού κανονισμού). Το πρώτο εκ των νομοθετημάτων αυτών προβλέπει ειδική βάση διεθνούς δικαιοδοσίας καθορίζοντας ειδικώς ένα δικαστήριο, ενώ το δεύτερο αφορά εν γένει «τα δικαστήρια του [οικείου] κράτους μέλους». Επιπλέον, το πρώτο δεν ρυθμίζει το ζήτημα της διεθνούς δικαιοδοσίας ως προς εναγόμενο που κατοικεί εκτός της Ένωσης, αντιθέτως προς το δεύτερο.

34 — Βλ., μεταξύ άλλων, Fawcett, J., και Torremans, P., *Intellectual Property and Private International Law*, Clarendon Press, Οξφόρδη, 1998, σ. 330· Huet, A., «La marque communautaire: la compétence des juridictions des États membres pour connaître de sa validité et de sa contrefaçon (Règlement CE n° 40/94 du Conseil du 20 décembre 1993)», *JDI*, 1994, 3, σ. 635.

35 — Οι σκοποί περί «προβλεψιμότητας» των κανόνων διεθνούς δικαιοδοσίας και η ανάγκη να «διευκολυνθεί το έργο της δικαιοσύνης», οι οποίοι δεν περιλαμβάνονταν στο κείμενο της Συμβάσεως των Βρυξελλών, μνημονεύονται στις αιτιολογικές σκέψεις 11 και 12 του εν λόγω κανονισμού.

το Δικαστήριο όσο και από εκτιμήσεις γενικού χαρακτήρα και κοινής λογικής. Αυτές οι οικουμενικές αρχές μπορούν επομένως να τύχουν εφαρμογής και στην περίπτωση ετέρου νομοθετήματος, με την επιφύλαξη να μην αποκλείουν το ενδεχόμενο αυτό ούτε το περιεχόμενο ούτε ο σκοπός του οικείου κανόνα διεθνούς δικαιοδοσίας.

36. Διευκρινίζεται ότι δεν μπορεί να αντληθεί επιχείρημα από το ότι τυχόν έλλειψη προβλεψιμότητας ή ασφάλειας δικαίου θα μπορούσε να οφείλεται σε μη ομοιόμορφη ερμηνεία των δύο αυτών νομοθετημάτων, διότι η μεταξύ τους σύγκριση θα συνεπαγόταν άρνηση του ότι οι κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας που προβλέπει ο κανονισμός για το κοινοτικό σήμα αποτελούν κατά κάποιο τρόπο ειδικές διατάξεις σε σχέση με αυτούς του κανονισμού Βρυξέλλες I. Οι επιλογές του κοινοτικού νομοθέτη στο διαφορετικό αυτό νομικό πλαίσιο πρέπει να γίνουν σεβαστές.

37. Κατά συνέπεια, προτείνω στο Δικαστήριο να προβεί σε αυτοτελή ερμηνεία του άρθρου 93, παράγραφος 5, του κανονισμού για το κοινοτικό σήμα, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις προμνημονευθείσες απαιτήσεις καθόσον το επιτρέπει ο κανονισμός αυτός, προκειμένου να δώσει απάντηση στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα.

– Εκτίμηση όσον αφορά την ενδεχόμενη διεύρυνση της διεθνούς δικαιοδοσίας βάσει του τόπου επελεύσεως της ζημίας που προκάλεσε τρίτος ο οποίος δεν ενάγεται

38. Το Δικαστήριο καλείται να αποφανθεί επί της ενδεχόμενης δυνατότητας θεμελιώσεως δωσιδικίας βάσει συνδέσμου, κατά την οποία το άρθρο 93, παράγραφος 5, του κανονισμού για το κοινοτικό σήμα επιτρέπει να ενάγεται πρόσωπο απλώς και μόνον επειδή συνέπραξε εμμέσως, εντός κράτους μέλους, σε προβαλλόμενη παραποίηση/απομίμηση σήματος στην οποία πρόεβη, εντός άλλου κράτους μέλους, ως κύριος αυτουργός τρίτος ο οποίος δεν ενάγεται ενώπιον των δικαστηρίων του δευτέρου αυτού κράτους μέλους.

39. Φρονώ, όμως, ότι από το άρθρο 94, παράγραφος 2, του κανονισμού για το κοινοτικό σήμα προκύπτει ότι ο κανόνας διεθνούς δικαιοδοσίας του άρθρου 93, παράγραφος 5, του κανονισμού αυτού στηρίζεται στην αρχή της, εν στενή εννοία εν προκειμένω, εδαφικότητας³⁶. Συγκεκριμένα, προβλέπεται ότι το δικαστήριο που έχει διεθνή δικαιοδοσία βάσει της δωσιδικίας αυτής μπορεί «να αποφαινεται μόνον για τις πράξεις που διαπράχθηκαν ή που επαπειλούνται να διαπραχθούν στο έδαφος του κράτους μέλους, στο οποίο εδρεύει το δικαστήριο αυτό», ενώ τα δικαστήρια των οποίων η διεθνής δικαιοδοσία στηρίζεται σε κάποια από τις τέσσερις άλλες παραγράφους του εν λόγω άρθρου 93 μπορούν να αποφανθούν και επί πράξεων που συνιστούν παραποίηση/απομίμηση και τελέστηκαν εκτός της εθνικής επικράτειας.

40. Επιπλέον, οι προπαρασκευαστικές εργασίες για την έκδοση του κανονισμού για το κοινοτικό σήμα συνηγορούν υπέρ της άποψης ότι η ειδική βάση διεθνούς δικαιοδοσίας του άρθρου του 93, παράγραφος 5, πρέπει να ερμηνεύεται περιοριστικά. Η προσέγγιση αυτή επιβάλλεται για λόγους ειδικούς για το νομοθέτημα αυτό, οι οποίοι σχετίζονται με τη δυσχέρεια να συμβιβασθεί ο ενιαίος χαρακτήρας της προστασίας του κοινοτικού σήματος³⁷ και ο κίνδυνος προσβολής σε πλείονες τόπους

36 — Ο M. Desantes Real επισημαίνει συναφώς ότι το εν λόγω άρθρο 93, παράγραφος 5, τηρεί κατά τα μέγιστα την αρχή της εδαφικότητας, καθόσον η αδικοπραξία τελείται κατά κανόνα εντός ενός μόνον κράτους και ότι οσάκις τελείται εντός πλειόνων εξ αυτών πρέπει να ασκηθούν και πλείονες, αντιστοίχως, αγωγές («La marca comunitaria y el Derecho internacional privado», *Marca y Diseño Comunitarios*, Arazandi, Pamplona, 1996, σ. 225).

37 — Με τη δεύτερη αιτιολογική σκέψη του εν λόγω κανονισμού επισημαίνεται ότι ένα κοινοτικό σήμα χαίρει ομοιόμορφης προστασίας και παράγει τα αποτελέσματά του στο σύνολο της Ένωσης.

εντός της Ένωσης³⁸. Η First Note Perfumes, η Γερμανική Κυβέρνηση και η Επιτροπή εμμένουν ορθώς στην άποψη ότι, σε περίπτωση παραποίησης/απομιμήσεως κοινοτικού σήματος, κάθε κράτος μέλος μπορεί στην πράξη να θεωρηθεί τόπος επελεύσεως της παραποίησης/απομιμήσεως, δεδομένου ότι το προστατευόμενο δικαίωμα παράγει τα αποτελέσματά του στο σύνολο του εδάφους της Ένωσης.

41. Προσθέτω ότι η άποψη κατά την οποία ο νομοθέτης είχε εξετάσει αρχικώς το ενδεχόμενο συγκεντρώσεως της διεθνούς δικαιοδοσίας σε ένα μόνο δικαστήριο³⁹ και ότι η τελικώς επιλεγείσα διεθνής δικαιοδοσία των εθνικών δικαστηρίων συνιστά συμβιβασμό. Τούτο συνηγορεί υπέρ ερμηνείας που περιορίζει τον κατακερματισμό της διαφοράς σχετικά με ενιαίο τίτλο πνευματικής ιδιοκτησίας. Ο σκοπός να αποτραπεί το ενδεχόμενο εκδόσεως αντιφατικών μεταξύ τους αποφάσεων μνημονεύεται, άλλωστε, ρητώς στο προοίμιο του κανονισμού για το κοινοτικό σήμα⁴⁰.

42. Ένας άλλος σκοπός του κανονισμού αυτού, ο οποίος συνάγεται από τις προπαρασκευαστικές εργασίες⁴¹, είναι αυτός που συνίσταται στην καταπολέμηση του «forum shopping». Το στοιχείο αυτό συνηγορεί και υπέρ της απορρίψεως διασταλτικής ερμηνείας κατά την οποία θα ήταν δυνατό να εναχθεί πρόσωπο ύποπτο συνέργειας στην τέλεση πράξεως που συνιστά παραποίηση/απομίμηση βάσει οποιουδήποτε συνδέσμου σχετικού με την παράνομη δραστηριότητα άλλου προσώπου, το οποίο δεν θα εναγόταν.

43. Εγείρεται, τέλος, το ζήτημα αν οι κατευθυντήριες αρχές που έχει καθορίσει το Δικαστήριο στο πλαίσιο της ερμηνείας του κανονισμού Βρυξέλλες I⁴² δικαιολογούν αντίθετη ερμηνεία του άρθρου 93, παράγραφος 5, του κανονισμού για το κοινοτικό σήμα. Φρονώ ότι κάτι τέτοιο δεν ισχύει εν προκειμένω, λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθεισών ιδιαιτεροτήτων αυτής της δωσιδικίας. Κατά τη γνώμη μου, ειδικώς στο πλαίσιο της προστασίας ενιαίου τίτλου πνευματικής ιδιοκτησίας, όπως είναι το κοινοτικό σήμα, ο νομοθέτης έθεσε ως προτεραιότητα κυρίως τη συγκέντρωση της εκδικάσεως της διαφοράς στα δικαστήρια ενός μόνου κράτους μέλους, δηλαδή αυτού εντός του οποίου τελέσθηκε ή απειλείται να τελεσθεί η πράξη παραποίησης/απομιμήσεως.

44. Φρονώ, επομένως, ότι στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι για να γίνει δεκτό ότι προβαλλόμενη πράξη που συνιστά παραποίηση/απομίμηση τελέσθηκε εντός κράτους μέλους, κατά την έννοια του άρθρου 93, παράγραφος 5, του κανονισμού για το κοινοτικό σήμα, και για να καταστεί, ως εκ τούτου, δυνατή η θεμελίωση της διεθνούς δικαιοδοσίας των δικαστηρίων αυτού του κράτους μέλους, δεν αρκεί ο εναγόμενος να έχει συμπράξει εμμέσως, διά πράξεως τελεσθείσας εντός άλλου κράτους μέλους, στην προσβολή των δικαιωμάτων που αντλούνται από το κοινοτικό σήμα την οποία διέπραξε εντός του πρώτου κράτους μέλους τρίτος ο οποίος δεν ενάγεται εν προκειμένω.

38 — Η Επιτροπή επισήμανε σχετικώς, στην σελίδα 31 του εγγράφου της εργασίας σχετικά με το σχέδιο κανονισμού για το κοινοτικό σήμα (το οποίο μνημονεύθηκε στην υποσημείωση 26 των προτάσεων αυτών), ότι «[t]he system instituted by the Judgments Convention fails, however, to solve the special problems which arise where *one* Community trade mark can be infringed in several Member States» [το σύστημα που θεσπίζεται με τη Σύμβαση περί διεθνούς δικαιοδοσίας και αναγνώσεως και εκτελέσεως των αποφάσεων δεν κατορθώνει, πάντως, να επιλύσει τα ειδικά προβλήματα που εγείρονται σε περίπτωση κατά την οποία μπορεί να υπάρχει προσβολή εντός πλειόνων κρατών μελών των δικαιωμάτων που αντλούνται από ένα κοινοτικό σήμα] (η λέξη υπογραμμίζεται εντός του κειμένου).

39 — Βλ. σ. 36, σημείο 156, του προμνημονευθέντος στην υποσημείωση 25 των προτάσεων αυτών υπομνήματος.

40 — Κατά τη δέκατη πέμπτη αιτιολογική σκέψη του, «οι αποφάσεις περί [...] παραποίησης/απομίμησης των κοινοτικών σημάτων είναι απαραίτητο να ισχύουν και να καλύπτουν το σύνολο της Κοινότητας, δεδομένου ότι αυτός είναι ο μόνος τρόπος για να αποφεύγονται αντιφατικές αποφάσεις των δικαστηρίων και του Γραφείου και να μην προσβάλλεται ο ενιαίος χαρακτήρας των κοινοτικών σημάτων». Βλ. επίσης τη δέκατη έκτη αιτιολογική σκέψη του.

41 — Βλ. σ. 76 της προτάσεως κανονισμού που μνημονεύθηκε στην υποσημείωση 27 των προτάσεων αυτών.

42 — Μνημονευθείσες στο σημείο 34 των προτάσεων αυτών.

Γ — Επί της ερμηνείας του άρθρου 5, σημείο 3, του κανονισμού Βρυξέλλες I

– Εισαγωγικές παρατηρήσεις

45. Το δεύτερο ερώτημα αφορά το ζήτημα αν το άρθρο 5, σημείο 3, του κανονισμού Βρυξέλλες I έχει την έννοια ότι καθιστά δυνατή τη θεμελίωση διεθνούς δικαιοδοσίας όσον αφορά έναν εκ των φερομένων ως αυτουργών της προβαλλομένης ζημίας, μολοντί ο εναγόμενος αυτός δεν ενήργησε εντός της περιφέρειας δικαιοδοσίας του δικαστηρίου που έχει επιληφθεί της υποθέσεως, σε περίπτωση κατά την οποία η αδικοπραξία που του προσάπτεται τελέσθηκε εντός άλλου κράτους μέλους και συνίσταται σε συνέργεια στην «κύρια αδικοπραξία»⁴³ η οποία τελέσθηκε από άλλο πρόσωπο φερόμενο ως αυτουργό στο κράτος μέλος εντός του οποίου έχει την έδρα του το εν λόγω δικαστήριο.

46. Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο, η Coty Germany, καθώς και η Γερμανική και η Ελβετική κυβέρνηση συνηγορούν υπέρ αυτής της δωσιδικίας η οποία στηρίζεται στον σύνδεσμο βάσει των ενεργειών τρίτου. Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου υπήρξε λιγότερο κατηγορηματική, δεδομένου ότι πρότεινε να προβλεφθούν επακριβώς καθορισμένες προϋποθέσεις για τη χρήση της δυνατότητας αυτής, δηλαδή να γίνεται δεκτή *μόνον εφόσον υφίσταται επαρκώς σαφής και άμεσος σύνδεσμος* μεταξύ της προβαλλόμενης πράξεως που τελέσθηκε εντός του κράτους μέλους της έδρας του δικαστηρίου που έχει επιληφθεί της υποθέσεως και των δραστηριοτήτων του εναγομένου σε άλλο κράτος μέλος. Η First Note Perfumes και η Επιτροπή, αντιθέτως, αντιτάχθηκαν στη δυνατότητα αυτή επιλογής.

– Διδάγματα αντλούμενα από τη νομολογία

47. Καταρχάς, πρέπει να υπομνησθεί ότι το σύνολο των διατάξεων του κανονισμού Βρυξέλλες I πρέπει να ερμηνεύεται αυτοτελώς, βάσει του συστήματος και των σκοπών του⁴⁴.

48. Κατά την αιτιολογική σκέψη του 11, «οι κανόνες δικαιοδοσίας [που προβλέπει ο εν λόγω κανονισμός] πρέπει να παρουσιάζουν υψηλό βαθμό προβλεψιμότητας και να βασιζονται στην αρχή της γενικής δωσιδικίας της κατοικίας του εναγομένου και η δωσιδικία αυτή πρέπει να ισχύει πάντοτε, εκτός από μερικές συγκεκριμένες περιπτώσεις όπου το επίδικο αντικείμενο ή η αυτονομία των μερών δικαιολογεί άλλο συνδετικό παράγοντα».

49. Επομένως, βάσει του κεφαλαίου II, τμήμα 2, του κανονισμού Βρυξέλλες I, προβλέπεται σειρά ειδικών βάσεων διεθνούς δικαιοδοσίας, μεταξύ των οποίων καταλέγεται η προβλεπόμενη από το άρθρο 5, σημείο 3, του εν λόγω κανονισμού, *μόνον* κατά παρέκκλιση από τη θεμελιώδη αρχή που θέτει το άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού, περί γενικής δωσιδικίας των δικαστηρίων του κράτους μέλους της κατοικίας του εναγομένου⁴⁵.

50. Όσον αφορά ειδικότερα τον κανόνα διεθνούς δικαιοδοσίας του εν λόγω άρθρου 5, σημείο 3, το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι στηρίζεται στην ύπαρξη ιδιαιτέρως στενού συνδέσμου μεταξύ της διαφοράς και των δικαστηρίων του τόπου όπου συνέβη ή ενδέχεται να συμβεί το ζημιογόνο γεγονός, ο οποίος δικαιολογεί την απονομή διεθνούς δικαιοδοσίας στα δικαστήρια αυτά για λόγους εύρυθμης λειτουργίας της δικαιοσύνης και αποτελεσματικής οργάνωσης της δίκης⁴⁶, σύμφωνα με την κατεθυντήρια γραμμή που υποδεικνύεται με την αιτιολογική σκέψη 12 του κανονισμού Βρυξέλλες I.

43 — Σύμφωνα με τον νομικό χαρακτηρισμό που προέκρινε το αιτούν δικαστήριο.

44 — Βλ., μεταξύ άλλων, προμνημονευθείσες αποφάσεις Melzer (σκέψη 22 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) καθώς και Pinckney (σκέψη 23).

45 — Προμνημονευθείσες αποφάσεις Melzer (σκέψη 23) και Pinckney (σκέψη 24).

46 — Προμνημονευθείσες αποφάσεις Melzer (σκέψη 26 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) και Pinckney (σκέψη 27).

Συγκεκριμένα, ο προσδιορισμός του τόπου του γενεσιουργού της ζημίας γεγονότος πρέπει να καθιστά δυνατή την απονομή διεθνούς δικαιοδοσίας στο δικαστήριο που βρίσκεται αντικειμενικά σε καλύτερη θέση να εκτιμήσει κατά πόσο συντρέχουν οι προϋποθέσεις που στοιχειοθετούν την ευθύνη του εναγομένου⁴⁷.

51. Ως κανόνας που προβλέπει ειδική βάση διεθνούς δωσιδικίας και έχοντας, ως εκ τούτου, χαρακτήρα εξαιρέσεως, η διάταξη αυτή πρέπει να ερμηνεύεται περιοριστικά και, επομένως, δεν επιτρέπει ερμηνεία βαινουσα πέραν των περιπτώσεων που μνημονεύει ρητώς⁴⁸, λαμβανομένου υπόψη ότι η αντιστροφή του κανόνα περί διεθνούς δικαιοδοσίας των δικαστηρίων της κατοικίας του εναγομένου δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

52. Ωστόσο, κατά πάγια νομολογία, η οποία διατυπώθηκε καταρχάς με την προμνημονευθείσα απόφαση *Mines de Potasse d'Alsace*, η φράση «τόπος όπου συνέβη ή ενδέχεται να συμβεί το ζημιογόνο γεγονός», κατά το άρθρο 5, σημείο 3, του κανονισμού Βρυξέλλες I, αφορά τόσο τον *τόπο επελεύσεως* της ζημίας όσο και τον *τόπο όπου συνέβη το γενεσιουργό της ζημίας γεγονός*⁴⁹.

53. Το Δικαστήριο, όμως, έχει ήδη δώσει αρνητική απάντηση στο δεύτερο ερώτημα που υποβλήθηκε στο πλαίσιο της υπό κρίση υποθέσεως καθόσον αφορά τον ένα εκ των δύο συνδέσμων, συγκεκριμένα δε τον *τόπο του γενεσιουργού της ζημίας γεγονότος*, ως προς τον οποίο αποκλείεται η ύπαρξη διεθνούς δικαιοδοσίας που θεμελιώνεται αποκλειστικώς σε καταλογισμό λόγω συνέργειας. Συγκεκριμένα, από την προμνημονευθείσα απόφαση *Melzer* προκύπτει ότι «το άρθρο 5, σημείο 3, του κανονισμού [Βρυξέλλες I], έχει την έννοια ότι δεν επιτρέπει τη θεμελίωση διεθνούς δικαιοδοσίας, βάσει του τόπου επελεύσεως του ζημιογόνου γεγονότος που καταλογίζεται σε έναν από τους φερόμενους ως υπαίτιους της ζημίας, ο οποίος όμως δεν είναι εν προκειμένω διάδικος, ως προς έτερο φερόμενο ως υπαίτιο της ίδιας ζημίας ο οποίος δεν ενήργησε εντός της περιφέρειας δικαιοδοσίας του δικαστηρίου που έχει επιληφθεί της υποθέσεως».

54. Βεβαίως, κάνοντας μνεία του «τόπου επελεύσεως του ζημιογόνου γεγονότος», το αιτούν δικαστήριο εννοεί, κατά τα φαινόμενα, στο δεύτερο ερώτημά του, τόσο τον τόπο του γενεσιουργού της ζημίας γεγονότος όσο και τον τόπο επελεύσεως της ζημίας. Στην πράξη, λαμβανομένων υπόψη των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς της κύριας δίκης, η διεθνής δικαιοδοσία των γερμανικών δικαστηρίων ενδέχεται να θεμελιώνεται είτε στο ένα είτε στο άλλο από τα κριτήρια αυτά, με την επιφύλαξη να είναι δυνατό να συνυπολογισθούν σε βάρος της *First Note Perfumes* πράξεις που τέλεσε στη Γερμανία ο *Stefan P.*

55. Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι το δικαστήριο αυτό δεν ήταν σε θέση να λάβει υπόψη τα πορίσματα που προκύπτουν από την προμνημονευθείσα απόφαση *Melzer*, δεδομένου ότι η απόφαση αυτή εκδόθηκε μετά την εκ μέρους του υποβολή αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως. Επίσης, ανεξαρτήτως της γενικής διατυπώσεως του υποβληθέντος ερωτήματος, οι παρατηρήσεις μου κατωτέρω θα περιορισθούν στην ειδική βάση δωσιδικίας βάσει του *τόπου επελεύσεως της ζημίας*⁵⁰, δεδομένου ότι η έτερη πτυχή του ζητήματος που εγείρεται στην υπό κρίση απόφαση εξετάστηκε από το Δικαστήριο στο πλαίσιο της υποθέσεως *Melzer*.

47 — Προμνημονευθείσες αποφάσεις *Melzer* (σκέψη 28 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) καθώς και *Pinckney* (σκέψη 28).

48 — Προμνημονευθείσες αποφάσεις *Melzer* (σκέψη 24 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) καθώς και *Pinckney* (σκέψη 25).

49 — Προμνημονευθείσες αποφάσεις *Melzer* (σκέψη 25 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία) καθώς και *Pinckney* (σκέψη 26).

50 — Στην υπόθεση *Pinckney*, το ζήτημα αφορούσε επίσης αν δικαστήριο μπορεί να κρίνει ότι έχει διεθνή δικαιοδοσία βάσει του τόπου επελεύσεως της ζημίας [βλ. προμνημονευθείσα απόφαση *Pinckney* (σκέψη 29)], πλην όμως υπό περιστάσεις διαφορετικές αυτών της διαφοράς της κύριας δίκης στην υπό κρίση υπόθεση, καθόσον επρόκειτο για προσβολή των περιουσιακών δικαιωμάτων δημιουργού μέσω ιστοτόπου στον οποίο ήταν δυνατή η πρόσβαση εντός της περιφέρειας δικαιοδοσίας του δικαστηρίου που είχε επιληφθεί της υποθέσεως, όπου τα δικαιώματα αυτά έχαιραν προστασίας.

56. Το Δικαστήριο έχει επίσης αποφανθεί επί του συνδέσμου του τόπου επελεύσεως της ζημίας, σε ακόμη πιο πρόσφατη απόφαση, η οποία αφορά έναν ειδικό τομέα, δηλαδή την προσβολή των δικαιωμάτων του δημιουργού. Συγκεκριμένα, κατά την προμνημονευθείσα απόφαση *Pinckney*, «το άρθρο 5, σημείο 3, του κανονισμού Βρυξέλλες I έχει την έννοια ότι, σε περίπτωση φερόμενης προσβολής των περιουσιακών δικαιωμάτων δημιουργού τα οποία διασφαλίζονται από το κράτος μέλος του επιληφθέντος δικαστηρίου, το δικαστήριο αυτό έχει διεθνή δικαιοδοσία να εκδικάσει αγωγή αποζημίωσης που ασκεί ο δημιουργός έργου κατά εταιρίας εγκατεστημένης στο έδαφος άλλου κράτους μέλους η οποία έχει προβεί, στο τελευταίο αυτό κράτος, σε αναπαραγωγή του οικείου έργου σε ενσώματο μέσο αποθήκευσης που διατίθεται εν συνεχεία προς πώληση, από εταιρίες εγκατεστημένες σε τρίτο κράτος, μέσω ιστότοπου προσβάσιμου και από το έδαφος όπου έχει την έδρα του το επιληφθέν δικαστήριο. Το δικαστήριο αυτό [έχει διεθνή δικαιοδοσία] να αποφανθεί μόνον επί της ζημίας που προκλήθηκε στο κράτος μέλος όπου έχει την έδρα του». Πρέπει να ληφθούν υπόψη οι συνέπειες της εν λόγω αποφάσεως, καθόσον είναι δυνατή η εφαρμογή της λύσεως αυτής, στο πλαίσιο της υπό κρίση υποθέσεως.

– Εκτίμηση όσον αφορά ενδεχόμενη διεύρυνση της διεθνούς δικαιοδοσίας βάσει του τόπου επελεύσεως της ζημίας που έχει προκληθεί κατά τον τρόπο αυτό από ανεξάρτητο τρίτο

57. Με το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, αναδιατυπωμένο λαμβανομένης υπόψη της προεκτεθείσας νομολογίας, το Δικαστήριο καλείται, κατ' ουσίαν, να αποφανθεί αν το άρθρο 5, σημείο 3, του κανονισμού Βρυξέλλες I έχει την έννοια ότι επιτρέπει τη θεμελίωση διεθνούς δικαιοδοσίας, με σύνδεσμο τον τόπο επελεύσεως ζημίας της οποίας η γενεσιουργός αιτία καταλογίζεται σε έναν από τους φερόμενους ως υπαίτιους της ζημίας αυτής, για να εκδικάσει αγωγή κατά ετέρου προσώπου φερόμενου ως υπαίτιο της ίδιας ζημίας, το οποίο, όμως, δεν ενήργησε εντός της περιφέρειας του δικαστηρίου που έχει επιληφθεί της υποθέσεως.

58. Επισημαίνεται ότι, ως προς την αρχή της αυτοτελούς ερμηνείας της οποίας χρήζουν οι διατάξεις του κανονισμού Βρυξέλλες I, πρέπει να γίνει σαφής διάκριση μεταξύ, αφενός, των προϋποθέσεων βάσει των οποίων στοιχειοθετείται η αδιοπρακτική ευθύνη, οι οποίες απόκεινται στην επί της ουσίας εκτίμηση της υποθέσεως κατά το εφαρμοστέο στη διαφορά δίκαιο, και, αφετέρου, οι σύνδεσμοι προς τόπο, οι οποίοι τυγχάνουν εφαρμογής κατά το στάδιο του καθορισμού της διεθνούς δικαιοδοσίας σύμφωνα με τις έννοιες που μνημονεύονται στον κανονισμό αυτό. Κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου⁵¹, δεν υφίσταται κατά σύστημα συμβατότητα μεταξύ των κανόνων αυτών των δύο κατηγοριών, με συνέπεια να μην αρκεί, κατά τη γνώμη μου, για να κρίνει ένα δικαστήριο ότι διαθέτει διεθνή δικαιοδοσία βάσει του άρθρου 5, σημείο 3, του κανονισμού αυτού και ιδίως βάσει του τόπου επελεύσεως του ζημιούγονου γεγονότος, να γίνεται δεκτή κατά το εφαρμοστέο δίκαιο ή κατά τη *lex fori* η αποκατάσταση της ζημίας ορισμένου είδους ή υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, όπως είναι ο καταλογισμός στην εναγομένη πράξεως που τέλεσε τρίτος τον οποίο αυτή είχε συνδράμει, όπως υποθέτει το αιτούν δικαστήριο.

59. Εάν γινόταν δεκτή μια τέτοια προσέγγιση όσον αφορά την έννοια του τόπου επελεύσεως της ζημίας, κατά το άρθρο 5, σημείο 3, του κανονισμού Βρυξέλλες I, το Δικαστήριο θα ερχόταν αντιμέτωπο με την ανάγκη να προβλέψει ένα ποσοτικό και/ή ποιοτικό κατώτατο όριο καταλογισμού, πέραν του οποίου, σε περίπτωση κατά την οποία πλείονα πρόσωπα μετέχουν στην τέλεση της αδιοπραξίας, μπορεί ή δεν μπορεί να εναχθεί ένα εξ αυτών βάσει της δωσιδικίας του τόπου επελεύσεως της ζημίας την οποία προκάλεσε, μεταξύ άλλων, η ενέργειά του. Το ειδικό αυτό ζήτημα δεν ανέκυπτε στην προμνημονευθείσα υπόθεση *Melzer*, δεδομένου ότι προκειμένου περί του τόπου του γενεσιουργού της ζημίας γεγονότος, η πράξη καθενός από τους υπαίτιους που ενήργησαν σε

51 — Έτσι, το Δικαστήριο παγίως δέχεται ότι διεθνή δικαιοδοσία έχουν μόνον τα δικαστήρια του τόπου της άμεσης ζημίας, ακόμη κι αν η έμμεση ζημία πρέπει να αποκατασταθεί κατά τη *lex fori* ή το εφαρμοστέο στην ουσία της υποθέσεως δίκαιο. Βλ., όσον αφορά την αποκατάσταση ζημίας που υπέστη ο ζημιωθείς κατ' αντανάκλαση, απόφαση της 11ης Ιανουαρίου 1990, C-220/88, *Dumez France* και *Tracoba* (Συλλογή 1990, σ. I-49), και, όσον αφορά ζημία συνακόλουθη αυτής που είχε αρχικώς υποστεί ο ζημιωθείς σε άλλο κράτος μέλος, απόφαση της 19ης Σεπτεμβρίου 1995, C-364/93, *Marinari* (Συλλογή 1995, σ. I-2719, σκέψεις 16 έως 19).

διαφορετικά κράτη μέλη μπορεί να προσδιορισθεί κατά τρόπο ευχερέστερα από ό,τι ο τόπος επελεύσεως της ζημίας. Συναφώς, μολονότι τα στοιχεία σχετικά με τα πραγματικά περιστατικά της διαφοράς της κύριας δίκης καθιστούν δυνατή τη σαφή διάκριση μεταξύ κύριας και παρεπόμενης ευθύνης⁵², δεν πρέπει να παραβλέπεται ότι άλλες περιπτώσεις ενδέχεται να αποδειχθούν πιο σύνθετες, τόσο από ποσοτικής⁵³ όσο και από ποιοτικής απόψεως⁵⁴.

60. Ως προς το τελευταίο αυτό ζήτημα, υπενθυμίζεται ότι η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου προτείνει να τεθεί ως προϋπόθεση της υπό εξέταση δωσιδικίας κριτήριο σχετικό με την ύπαρξη «επαρκώς σαφούς και άμεσου συνδέσμου» μεταξύ των δραστηριοτήτων του εναγομένου σε ένα πρώτο κράτος μέλος και της προβαλλόμενης παράνομης πράξεως που τέλεσε τρίτος εντός του κράτους μέλους όπου εδρεύει το δικαστήριο που έχει επιληφθεί της υποθέσεως, προτείνοντας εν συνεχεία συγκεκριμένη εφαρμογή της μεθόδου λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων της διαφοράς της κύριας δίκης⁵⁵. Εντούτοις, η εξέταση του προβλήματος υπό το πρίσμα αυτό προϋποθέτει τον ορισμό ουσιαστικών κριτηρίων των οποίων η οριοθέτηση ενδέχεται να είναι δυσχερής⁵⁶, ενώ σε τέτοια περίπτωση υφίσταται κίνδυνος να απαιτείται σε κάθε περίπτωση εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών, η οποία θα είναι σύνθετη και χρονοβόρα, σε βαθμό που να προσεγγίζει την επί της ουσίας εξέταση της διαφοράς. Φρονώ ότι κάτι τέτοιο θα αντέβαινε στον σκοπό του κανονισμού Βρυξέλλες I ο οποίος έγκειται στον καθορισμό κανόνων περί διεθνούς δικαιοδοσίας οι οποίοι είναι ταυτόχρονα κοινοί για όλα τα κράτη μέλη και προβλέψιμοι για τους διαδίκους⁵⁷, δηλαδή κανόνων που μπορούν να εφαρμοσθούν με βεβαιότητα και ταχύτητα.

61. Επιπλέον, θεωρώ θεμιτό τον φόβο ότι μια τόσο διασταλτική ερμηνεία του άρθρου 5, παράγραφος 3, του κανονισμού Βρυξέλλες I όσο αυτή την οποία επικαλείται η Coty Germany θα έχει ως αποτέλεσμα τη γενίκευση του *forum actoris* ευνοώντας κατά τον τρόπο αυτό το *forum shopping*. Όπως, όμως, έχει επισημάνει το Δικαστήριο⁵⁸, επιλέγοντας τη γενική δωσιδικία των δικαστηρίων της κατοικίας του εναγομένου και απορρίπτοντας σαφώς τη διεθνή δικαιοδοσία των δικαστηρίων της κατοικίας του ενάγοντος, ο νομοθέτης της Ένωσης προέκρινε αρχή η οποία επιδέχεται τις λιγότερες δυνατές εξαιρέσεις. Επιπροσθέτως, ο πολλαπλασιασμός των δικαστηρίων που έχουν διεθνή δικαιοδοσία ενέχει το μειονέκτημα ότι επιτείνει τον κίνδυνο εκδόσεως ασυμβίβαστων μεταξύ τους αποφάσεων, στην αποτροπή του οποίου σκοπεύει ακριβώς ο κανονισμός Βρυξέλλες I⁵⁹, δεδομένου ότι η αμοιβαία αναγνώριση των αποφάσεων είναι αδύνατη σε τέτοια περίπτωση⁶⁰.

52 — Χαρακτηρίζοντάς την ως «συμμετοχή στην κύρια αδικοπραξία», το αιτούν δικαστήριο καθιστά σαφές ότι η υπό εξέταση περίπτωση είναι αυτή της ζημίας που προκλήθηκε εμμέσως από τις πράξεις της εναγομένης, αλλά άμεσα από αυτές τρίτου ο οποίος θεωρείται κύριος υπαίτιος.

53 — Έτσι, εγείρεται το ζήτημα αν η θέση του Δικαστηρίου πρέπει να είναι η ίδια σε περίπτωση απόλυτης συνέργειας, δηλαδή ίσου μεριδίου ως προς την αιτιώδη συνάφεια, και σε περίπτωση κατά την οποία δύο άτομα ενεργούν άμεσα, αλλά με διαφορετικό μερίδιο ευθύνης.

54 — Ακόμη και αν γίνει δεκτό ότι βάσει του άρθρου 5, σημείο 3, του κανονισμού Βρυξέλλες I επιτρέπεται σε ορισμένες περιπτώσεις να ενάγεται στο κράτος μέλος του τόπου επελεύσεως της ζημίας οποιοδήποτε από τα πρόσωπα που φέρονται ότι συμμετείχαν στην τέλεση της προβαλλομένης αδικοπραξίας, θα πρέπει επιπλέον το Δικαστήριο να ορίσει επακριβώς το είδος του καταλογισμού που επιτρέπει μια τέτοια δωσιδικία βάσει συνδέσμου.

55 — Η κυβέρνηση αυτή διευκρινίζει ότι, λαμβανομένων υπόψη των πραγματικών περιστατικών της υποθέσεως της κύριας δίκης, το κριτήριο αυτό θα προϋπέθετε ότι ο ενάγων θα είναι σε θέση να αποδείξει ότι, σε περίπτωση κατά την οποία ο εναγόμενος πώλησε τα προϊόντα στον εμπλεκόμενο τρίτο εντός κράτους μέλους, τότε γνώριζε στην πράξη ή θα μπορούσε ευλόγως να προβλέψει ότι η πώληση αυτή θα είχε ως άμεση συνέπεια την προβαλλόμενη αδικοπραξία που τέλεσε αυτός ο τρίτος εντός άλλου κράτους μέλους.

56 — Θα μπορούσαν να επιλεγούν και άλλα κριτήρια εκτός αυτού που πρότεινε η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, όπως ο προβλέψιμος χαρακτήρας της ζημίας και του τόπου επελεύσεώς της ή η ύπαρξη προθέσεως του εναγομένου κατά την από κοινού τέλεση της προβαλλομένης αδικοπραξίας.

57 — Ο σκοπός της ασφάλειας δικαίου, ο οποίος περιλαμβάνει την προβλεψιμότητα όσον αφορά την ταυτότητα του δικαστηρίου που έχει διεθνή δικαιοδοσία, ελήφθη υπόψη στην προμνημονευθείσα απόφαση *Melzer* (σκέψη 35), επισημαίνεται δε με την αιτιολογική σκέψη 16 του νέου κειμένου του κανονισμού Βρυξέλλες I κατόπιν της εκδόσεως του κανονισμού 1215/2012.

58 — Όσον αφορά ήδη τη Σύμβαση των Βρυξελλών, βλ. τις προμνημονευθείσες αποφάσεις *Dumez France* και *Tracoba* (σκέψη 19) καθώς και *Marinari* (σκέψη 13).

59 — Κατά τη δέκατη πέμπτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού αυτού, «για λόγους αρμονικής απονομής της δικαιοσύνης θα πρέπει να ελαχιστοποιηθεί η πιθανότητα παράλληλης εκδίκασης μιας υπόθεσης και να αποφεύγεται η έκδοση ασυμβίβαστων αποφάσεων σε δύο κράτη μέλη».

60 — Το άρθρο 34, σημείο 3, του κανονισμού αυτού προβλέπει ότι το γεγονός ότι μία δικαστική απόφαση είναι ασυμβίβαστη με άλλη αποτελεί λόγο μη αναγνώρισεως εκτός του κράτους μέλους εκδόσεώς της.

62. Στην υπό κρίση περίπτωση, φρονώ ότι δεν υφίσταται η δικαιολογία της παρεκκλίσεως αυτής, η οποία στηρίζεται στην ύπαρξη ιδιαίτερος στενού συνδέσμου μεταξύ της διαφοράς και των δικαστηρίων του τόπου όπου συνέβη το ζημιογόνο γεγονός. Συγκεκριμένα, εάν γίνει δεκτή η ύπαρξη διεθνούς δικαιοδοσίας των γερμανικών δικαστηρίων αποκλειστικώς βάσει συνδέσμου σχετικού με τις πράξεις που τέλεσε στη Γερμανία τρίτος ο οποίος φέρεται ως αυτουργός της κύριας αδικοπραξίας, τούτο θα είχε αποτέλεσμα αντίθετο προς την εν λόγω δικαιολόγηση. Συγκεκριμένα, τα δικαστήρια αυτά θα καλούνταν να εξετάσουν την ευθύνη εναγομένης για την οποία υποστηρίζεται ότι συνέργησε στην αδικοπραξία αυτή μέσω πράξεων που τελέσθηκαν αποκλειστικά εντός άλλου κράτους μέλους.

63. Είναι εύλογος ο φόβος ότι μια τέτοια διασταλτική ερμηνεία θα ενθαρρύνει στρατηγικές ως προς τη δικαστική επίλυση διαφορών οι οποίες συνίστανται στην επιλογή του φερόμενου ως ζημιωθέντος να εναγάγει τον πλέον φερέγγυο αντίδικο ενώπιον δικαστηρίου στην περιφέρεια του οποίου εντοπίζεται ένας εκ των συνδέσμων που σχετίζονται με τη δραστηριότητα άλλου προσώπου το οποίο συνέβαλε στην επέλευση της προβαλλομένης ζημίας. Με τον τρόπο αυτόν, όμως, ο ενάγων μπορεί ευχερώς να καταστρατηγήσει τον μηχανισμό που έχει θέσει ειδικώς σε εφαρμογή το άρθρο 6, σημείο 1, του κανονισμού Βρυξέλλες I⁶¹, προκειμένου να εδραιώσει τη δικαστική επίλυση διαφοράς μεταξύ πλειόνων διαδίκων και να αποτρέψει την έκδοση ασυμβίβαστων μεταξύ τους αποφάσεων στην περίπτωση αυτή⁶². Ο κίνδυνος που ενέχουν εν γένει αυτές οι αμφιλεγόμενες πρακτικές δεν πρέπει να παραβλέπεται, μολοντί, εν προκειμένω, ο λόγος για τον οποίο η ενάγουσα δεν ενήγαγε τον τρίτο που φέρεται ως αυτουργός της κύριας αδικοπραξίας είναι η σύναψη εξωδικαστικής συμφωνίας με αυτόν⁶³.

64. Φρονώ, επομένως, ότι ο τόπος επελεύσεως της ζημίας που προκάλεσαν διά εκουσίων πράξεων πρόσωπα διαφορετικά από τον εναγόμενο, στο πλαίσιο σειράς γεγονότων τα οποία υποστηρίζεται ότι συνδέονται με σχέσεις αιτιώδους συνάφειας, δεν θεμελιώνει αφεαυτού δωσιδικία έναντι του εναγομένου, τούτο δε κατά μείζονα λόγο αν ληφθεί υπόψη ότι δεν οριοθετείται σαφώς η σειρά αυτή και ότι επομένως θα μπορούσε να εκτείνεται στο άπειρο. Δηλαδή, φρονώ ότι το άρθρο 5, σημείο 3, του κανονισμού Βρυξέλλες I, δεν πρέπει να επιτρέπει να ενάγεται ο φερόμενος ως υπεύθυνος προβαλλομένης αδικοπραξίας ενώπιον δικαστηρίου που εδρεύει εντός κράτους μέλους στο οποίο δεν έχει την κατοικία του, απλώς και μόνον επειδή άλλη προβαλλόμενη αδικοπραξία παρήγαγε τα ζημιογόνα αποτελέσματά της εντός του κράτους μέλους αυτού και επειδή η πράξη του εναγομένου κατέστησε δυνατές τις πράξεις που αποφάσισε να τελέσει μεταγενέστερα ο εν λόγω τρίτος.

65. Η άποψη αυτή είναι, κατά τη γνώμη μου, απολύτως σύμφωνη με την ερμηνεία που προέκρινε το Δικαστήριο με την προμνημονευθείσα απόφαση Melzer, το περιεχόμενο της οποίας φρονώ ότι μπορεί να τύχει γενικευμένης εφαρμογής, με συνέπεια η διεύρυνση της διεθνούς δικαιοδοσίας έναντι ενός εκ των φερομένων ως υπαίτιων ζημίας, ο οποίος δεν τέλεσε κάποια αδικοπραξία εντός της περιφέρειας του δικαστηρίου που έχει επιληφθεί της υποθέσεως, να μη γίνεται δεκτή ούτε βάσει του τόπου του γενεσιουργού της ζημίας γεγονόςτος, το οποίο καταλογίζεται σε άλλον φερόμενο ως υπαίτιο που δεν ενάγεται εν προκειμένω, ούτε βάσει του τόπου επελεύσεως της ζημίας που προκλήθηκε από το εν λόγω γενεσιουργό γεγονός. Φρονώ ότι θα ήταν πράγματι προτιμότερο να γίνει δεκτό ότι, για να μπορεί να κρίνει ένα δικαστήριο ότι διαθέτει διεθνή δικαιοδοσία, πρέπει να υφίσταται επαρκής αιτιώδης σύνδεσμος ως προς τον μοναδικό εναγόμενο.

61 — Κατά το εν λόγω άρθρο 6, σημείο 1, ένα πρόσωπο μπορεί επίσης να εναχθεί «αν υπάρχουν πολλοί εναγόμενοι, ενώπιον του δικαστηρίου της κατοικίας ενός εξ αυτών, εφόσον υπάρχει τόσο στενή συνάφεια μεταξύ των αγωγών ώστε να ενδείκνυται να συνεκδικασθούν και να κριθούν συγχρόνως, προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος έκδοσης ασυμβίβαστων αποφάσεων που θα μπορούσαν να προκύψουν από την χωριστή εκδίκασή τους».

62 — Τόσο η First Note Perfumes όσο και η Επιτροπή επισημαίνουν ότι τα γερμανικά δικαστήρια θα μπορούσαν να θεμελιώσουν ευχερώς τη διεθνή δικαιοδοσία τους στο άρθρο 6, σημείο 1, του κανονισμού Βρυξέλλες I, εάν είχε εναχθεί από κοινού με την νυν εναγομένη και ο Stefan P.

63 — Βλ. υποσημείωση 6 των προτάσεων αυτών.

66. Ανεξαρτήτως των ανωτέρω, δεν πρέπει να λησμονηθεί η διαπίστωση ότι, εκτός και αν γίνει δεκτό ότι η κρίση του Δικαστηρίου στην πρόσφατη προμνημονευθείσα απόφαση *Pinckney*⁶⁴ αφορά ειδικώς την οικεία περίπτωση της υποθέσεως εκείνης⁶⁵, το σκεπτικό της εν λόγω αποφάσεως ενδέχεται να οδηγήσει εν προκειμένω σε λύση αντίθετη αυτής που μπορεί κατά τα φαινόμενα να συναχθεί από την προμνημονευθείσα απόφαση *Melzer*.

67. Συγκεκριμένα, στην απόφαση *Pinckney*, το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι «όσον αφορά τη φερόμενη προσβολή περιουσιακού δικαιώματος δημιουργού, η διεθνής δικαιοδοσία για την εκδίκαση αγωγής σε περίπτωση ενοχής από αδικοπραξία ή οιονεί αδικοπραξία απονέμεται στο επιληφθέν δικαστήριο, εφόσον το κράτος μέλος της περιφέρειας του εν λόγω δικαστηρίου προστατεύει τα δικαιώματα δημιουργού τα οποία επικαλείται ο ενάγων και υπάρχει το ενδεχόμενο η προβαλλόμενη ζημία να επέλθει στο έδαφος όπου έχει την έδρα του το επιληφθέν δικαστήριο»⁶⁶.

68. Εάν γίνει δεκτή η επέκταση και σε άλλα είδη αδικοπραξιών⁶⁷, η λογική αυτή θα μπορούσε, κατά τη γνώμη μου να έχει ως αποτέλεσμα τη διεθνή δικαιοδοσία δικαστηρίου, βάσει του τόπου επελεύσεως της ζημίας, εφόσον, όπως συμβαίνει στην υπόθεση της κύριας δίκης, η ζημία αυτή οφείλεται στο ότι το ύποπτο εμπόρευμα ενδέχεται να τεθεί στη διάθεση των καταναλωτών εντός του κράτους μέλους της έδρας του δικαστηρίου αυτού και εφόσον η πράξη αυτή συνεπάγεται την αστική ευθύνη του υπαίτιου κατά τη *lex fori*. Υπό το πρίσμα της προμνημονευθείσας αποφάσεως *Pinckney*, το γεγονός ότι η προβαλλόμενη παράνομη πράξη παρήγαγε αποτελέσματα, εντός βεβαίως της περιφέρειας δικαιοδοσίας του δικαστηρίου που έχει επιληφθεί της υποθέσεως, πλην όμως εξαιτίας ενεργειών ανεξάρτητου τρίτου ο οποίος έδρασε εκτός τόσο του κράτους μέλους του *forum* όσο και αυτού του ενάγοντος και ο οποίος δεν ενάγεται εν προκειμένω, αποτελεί στοιχείο στερούμενο σημασίας.

69. Δεδομένου, όμως, ότι τα πραγματικά περιστατικά της υπό κρίση υποθέσεως εμφανίζουν ομοιότητες με εκείνα της υποθέσεως *Pinckney*⁶⁸, ενώ οι διαφορές μεταξύ των υποθέσεων αυτών δεν έχουν, κατά τη γνώμη μου, καθοριστική σημασία⁶⁹, φρονώ ότι είναι δυσχερές να προβληθούν επιχειρήματα που θα καθιστούσαν δυνατή την απόκλιση από τη λύση που υποδεικνύεται κατ' αυτόν τον τρόπο για τις ανάγκες προσδιορισμού του τόπου επελεύσεως της ζημίας κατά την έννοια του άρθρου 5, σημείο 3, του κανονισμού Βρυξέλλες I.

64 — Βλ. το διατακτικό της αποφάσεως εκείνης, το οποίο παρατίθεται στο σημείο 56 των προτάσεων αυτών.

65 — Στη σκέψη 30 της εν λόγω αποφάσεως, το Δικαστήριο διευκρινίζει ότι έπρεπε «να καθοριστούν οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες, για τις ανάγκες του άρθρου 5, σημείο 3, του κανονισμού [Βρυξέλλες I], η ζημία που προκύπτει από φερόμενη προσβολή των *περιουσιακών δικαιωμάτων δημιουργού* επέρχεται ή ενδέχεται να επέλθει σε κράτος μέλος διαφορετικό από εκείνο στο οποίο ο εναγόμενος αναπαρήγαγε το έργο του δημιουργού σε ενσώματο μέσο αποθήκευσης που διατίθεται εν συνεχεία προς πώληση μέσω ιστοτόπου προσβάσιμου και από το έδαφος όπου έχει την έδρα του το επιληφθέν δικαστήριο» (η υπογράμμιση δική μου).

66 — Βλ. σκέψη 43 της εν λόγω αποφάσεως (η υπογράμμιση δική μου).

67 — Υπενθυμίζεται, πάντως, ότι ο τόπος επελεύσεως της ζημίας, κατά το άρθρο 5, σημείο 3, του κανονισμού Βρυξέλλες I ενδέχεται να ποικίλλει αναλόγως του είδους του δικαιώματος του οποίου προβάλλεται προσβολή (προμνημονευθείσα απόφαση *Pinckney*, σκέψη 32).

68 — Δηλαδή ότι επίμαχη είναι πράξη που προβάλλεται ως παράνομη και τελέστηκε από εναγόμενο εντός άλλου κράτους μέλους, πλην όμως τα αποτελέσματά της επήλθαν εντός του κράτους μέλους της έδρας του δικαστηρίου που επιλήφθηκε της υποθέσεως συνεπεία των αυτοτελών ενεργειών άλλου προσώπου.

69 — Στην προμνημονευθείσα απόφαση *Pinckney*, επισημάνθηκε ότι ο τρίτος είχε διαθέσει στο εμπόριο δίσκους οπτικής αναγνώσεως ηχητικών δεδομένων μέσω ιστοτόπου προσβάσιμου εντός του κράτους μέλος της έδρας του δικαστηρίου που επιλήφθηκε της υποθέσεως, φρονώ, όμως, ότι το δικαστήριο αυτό θα είχε, ενδεχομένως και κατά μείζονα λόγο, διεθνή δικαιοδοσία και σε περίπτωση πώλησεως των εμπορευμάτων αυτών, όπως συμβαίνει εν προκειμένω, εντός καταστήματος ευρισκομένου στο κράτος μέλος αυτό. Στην εν λόγω υπόθεση η προβαλλόμενη αδικοπραξία αφορούσε δικαιώματα δημιουργού τα οποία προστατεύονται βάσει του εφαρμοστέου εθνικού δικαίου, ενώ στην προκειμένη περίπτωση οι αιτιάσεις αφορούν το κοινοτικό σήμα, το οποίο προστατεύεται στο σύνολο του εδάφους της Ένωσης, και αθέμιτο ανταγωνισμό, φρονώ, όμως, ότι οι διαφορές αυτές δεν έχουν αντίκτυπο, δεδομένου ότι το άρθρο 5, σημείο 3, του κανονισμού Βρυξέλλες I έχει εφαρμογή επί παντός είδους αδικοπραξίας.

70. Κατά συνέπεια, φρονώ ότι αν το Δικαστήριο προετίθετο να ακολουθήσει τη διασταλτική προσέγγιση που επέλεξε στην προμνημονευθείσα απόφαση *Pinckney*, θα έπρεπε να δώσει καταφατική απάντηση στο δεύτερο ερώτημα, όπως θα εκτεθεί κατωτέρω. Εντούτοις, χάρη πληρότητας, θα διατυπώσω επικουρικός και πρόταση αρνητικής απαντήσεως, σε περίπτωση κατά την οποία το Δικαστήριο θα κρίνει, αντιθέτως, ότι η κρίση που διατύπωσε στην εν λόγω απόφαση αφορούσε ειδικώς την περίπτωση που εξετάστηκε στο πλαίσιο της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση.

IV – Πρόταση

71. Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στα προδικαστικά ερωτήματα που υπέβαλε το *Bundesgerichtshof* ως εξής:

- 1) Το άρθρο 93, παράγραφος 5, του κανονισμού (ΕΚ) 40/94 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα έχει την έννοια ότι δεν επιτρέπει τη θεμελίωση διεθνούς δικαιοδοσίας, με σύνδεσμο τον τόπο τελέσεως πράξεως η οποία συνιστά παραποίηση/απομίμηση κοινοτικού σήματος και η οποία καταλογίζεται σε έναν από τους φερόμενους ως αυτουργούς της παραποίησης/απομίμησης αυτής, προκειμένου να εναχθεί έτερος εκ των φερομένων ως αυτουργών της εν λόγω αδικοπραξίας ο οποίος δεν ενήργησε εντός της περιφέρειας δικαιοδοσίας του δικαστηρίου που έχει επιληφθεί της υποθέσεως.
- 2) Το άρθρο 5, σημείο 3, του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, έχει την έννοια ότι επιτρέπει τη θεμελίωση διεθνούς δικαιοδοσίας, με σύνδεσμο τον τόπο επελεύσεως της ζημίας της οποίας η πρόκληση καταλογίζεται σε έναν από τους φερόμενους ως υπαίτιους της ζημίας αυτής, προκειμένου να εναχθεί έτερο πρόσωπο που φέρεται ως υπαίτιο της εν λόγω ζημίας, το οποίο, όμως, δεν ενήργησε εντός της περιφέρειας δικαιοδοσίας του δικαστηρίου που έχει επιληφθεί της υποθέσεως.

Επικουρικός:

Το άρθρο 5, σημείο 3, του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, έχει την έννοια ότι δεν επιτρέπει τη θεμελίωση διεθνούς δικαιοδοσίας, ούτε με σύνδεσμο τον τόπο επελεύσεως του γενεσιουργού της ζημίας γεγονόςτος που καταλογίζεται σε έναν από τους φερόμενους ως υπαίτιους της ζημίας αυτής ούτε με σύνδεσμο τον τόπο επελεύσεώς της, προκειμένου να εναχθεί έτερο πρόσωπο που φέρεται ως υπαίτιο της εν λόγω ζημίας, το οποίο, όμως, δεν ενήργησε εντός της περιφέρειας δικαιοδοσίας του δικαστηρίου που έχει επιληφθεί της υποθέσεως.